

30. Sesja Sekcji Petrologii Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego *How Mineralogical Sciences Can Support the Mineral Resources Industry?* – Lubliniec, 6–19.10.2025 r.

Polskie Towarzystwo Mineralogiczne wraz z Instytutem Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego i Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym zorganizowały w dniach 16–19.10.2025 r. jubileuszową, 30. Sesję Sekcji Petrologii Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego (30th Meeting of the Petrology Group of the Mineralogical Society of Poland *How Mineralogical Sciences Can Support the Mineral Resources Industry?*). Tegoroczna sesja była poświęcona zastosowaniu nauk mineralogicznych w odpowiedzi na wyzwania z zakresu geologii złożowej i gospodarki surowcami mineralnymi. Komitetowi organizacyjnemu konferencji przewodniczyli Piotr Wojtulek i Anna Potysz z ING UW, a jego sekretarzem była Elżbieta Deja-Słodczyk. Obrady prowadzono w Lublińcu w województwie śląskim. W konferencji wzięło udział 107 osób z 12 krajów (ryc. 1), co nadało wydarzeniu wymiar międzynarodowy.

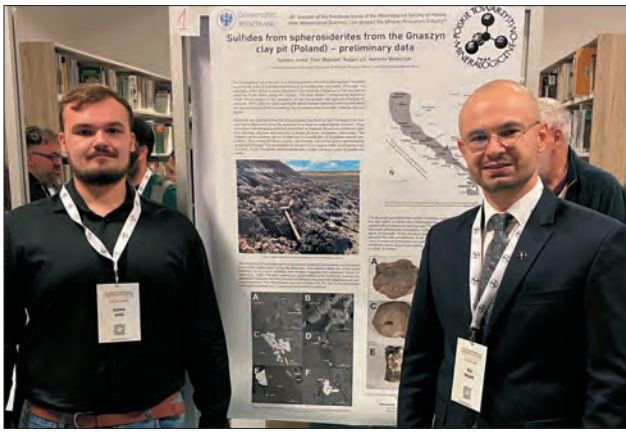
Konferencja Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego w Lublińcu rozpoczęła się wycieczką terenową pt. *Częstochowski okręg rudny: jurajskie złoża żelaza*, którą poprowadzili Piotr Wojtulek i Kacper Lis (ING UW). Pierwszym punktem wycieczki było Muzeum Górnicztwa Rud Żelaza, znajdujące się niedaleko Jasnej Góry w Częstocho-

wie. Muzeum to posiada bogatą ekspozycję ukazującą dziedzictwo górnicze regionu częstochowskiego, budowę geologiczną tutejszych złóż żelaza bazujących na syderycie oraz rozwiązania technologiczne stosowane w dawnych kopalniach regionu, z których ostatnia, znajdująca się obok wsi Wrzosowa pod Częstochową, została zamknięta w 1982 r. Drugim punktem wyjazdu była kopalnia ilów w częstochowskiej dzielnicy Gnaszyn, należąca do koncernu *Wienerberger*. W kopalni tej odsłania się sekwencja ciemnych osadów ilastych o znacznej miąższości, w jej obrębie występuje 6 poziomów sferosydytów i jest to obecnie najlepszy punkt obserwacyjny tych skał w regionie.

Drugi i trzeci dzień konferencji poświęcono sesjom naukowym, podczas których uczestnicy mieli możliwość zaprezentowania wyników swoich badań. Konferencja rozpoczęła się od wystąpienia prezesa Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego, prof. Jarosława Majki (Uniwersytet w Uppsali, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie). Podczas konferencji Polskie Towarzystwo Mineralogiczne na nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu nagrodziło honorowym członkostwem dwóch polskich geologów: prof. Andrzeja Kozłowskiego (Uniwersytet Warszawski) i prof. Jacka Puziewicza (Uniwersytet Wrocławski). Drugi

Ryc. 1. Uczestnicy 30. Sesji Sekcji Petrologii Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego w Lublińcu. Fot. D. Dmitriew

Ryc. 2. Przewodniczący komitetu organizacyjnego konferencji, Piotr Wojtulek (z prawej) ze studentem Uniwersytetu Wrocławskiego Szymonem Jaintą (z lewej), przy jego posterze poświęconym badaniom mineralogicznym sferosyderytów okręgu częstochowskiego. Fot. H. Lippke

z nich otrzymał wyróżnienie podczas sesji otwierającej. Profesor Jacek Puziewicz, który od 1994 r. był inicjatorem corocznych sesji sekcji petrologii PTMin, zaprezentował jej historię. W swoim referacie zamieścił historyczne już zdjęcia pierwszych organizatorów i uczestników, przy okazji przytaczając liczne anegdoty. Na sesji tej, zatytułowanej tak, jak cała konferencja (*How Mineralogical Sciences Can Support the Mineral Resources Industry?*), został także zaprezentowany okolicznościowy referat poświęcony jubileuszowi 80-lecia nauk geologicznych na polskim Uniwersytecie Wrocławskim, który wygłosiła dyrektor Instytutu Nauk Geologicznych UW, Magdalena Matusiak-Małek. Następnie referaty wygłosili dwaj zaproszeni naukowcy. Profesor Jens Gutzmer, dyrektor Helmholtz Institute Freiberg for Resources Technology, wygłosił przekrojowy odczyt poświęcony strategii holistycznej charakterystyki surowców mineralnych i poszukiwaniom nowych ich źródeł w kontekście potrzeby zapewnienia zrównoważonego dostępu do tych surowców w Europie. Profesor Eric van Hullebusch z Uniwersytetu Paris Cité zaprezentował referat poświęcony wtórnym źródłom surowców mineralnych i tak zwanej koncepcji *urban mining*, czyli pozyskiwaniu surowców mineralnych ze źródeł znajdujących się już w zamkniętym obiegu gospodarki. Zaproszonymi gośćmi, którzy również wygłosili swoje wykłady, byli prof. Frank Melcher (Montanuniversität Leoben), Katrin Pollmann (Helmholtz Institute Dresden-Rosendorf), Alicja Łacińska (British Geological Survey) oraz Iwona Gałeczka (University of Iceland).

Pozostałe sesje tematyczne dotyczyły: 1) nowych metod eksploracyjnych w zakresie pierwotnych i wtórnych źródeł surowców mineralnych, 2) procesów karbonatyzacji skał, 3) postępów w badaniach geochronologicznych oraz 4) badań łączących zagadnienia petrologiczne ze strukturalnymi. Nie zabrakło także miejsca na otwarte sesje poświęcone mineralogii i petrologii, podczas których prezentowano referaty o szerokim spektrum tematycznym, począwszy od petrologii skał krystalicznych, skończywszy na zagadnieniach związanych z minerałami ilastymi. Po sesjach referatowych odbyły się sesje posterowe (ryc. 2).

Prezentacje konferencyjne studentów i młodych naukowców oceniała komisja konkursowa, która przyznała nagrody PTMin im. prof. Ryszarda Kryzy za najlepszy referat i poster. Najlepszy referat wygłosił Ludwik de Doli-

wa Zieliński (AGH w Krakowie, *Does detrital rutile in the Magura Nappe of the Western Carpathians record subduction of Alpine Tethys?*), natomiast najlepszy poster zaprezentował Bartosz Puzio (AGH w Krakowie, *DFT calculations of iodine-bearing apatites for nuclear waste immobilization*). Vouchery na analizy chemiczne ufundował sponsor konferencji, firma *Bureau Veritas Polska*, a symboliczny czek wręczył Adam Potoczek, kierownik *Bureau Veritas Mineral Laboratories*. Dodatkowo komisja przyznała dwa wyróżnienia: Elżbiecie Słodczyk (Uniwersytet Wrocławski) za najlepszy referat, pt. *Zircon record of Crystal Mush Remobilization within rhyolitic Halle Volcanic Complex (Germany)* i Oldze Turek (University of Cagliari, Włochy) za najlepszy poster, pt. *Fluid-assisted melting of amphibolites at low-medium pressure in the High-Grade Metamorphic Complex of the Sardinian Variscan Belt (Asinara Island, Italy)*.

W ostatnim, czwartym dniu konferencji odbyła się wycieczka pt. *Złoże Pb-Zn-Ag typu MVT na Górnym Śląsku i w Małopolsce: region tarnogórski* (ryc. 3). Jej program objął zwiedzanie podziemnych wyrobisk Zabytkowej Kopalni Srebra *Fryderyk* w Tarnowskich Górach; wyrobisk dawnej, odkrywkowej Kopalni Dolomitu *Bobrowniki* i hałdy popłuczkowej. Pierwsze dwa obiekty są pozostałościami po unikatowym pod względem historycznym kompleksie górniczym Tarnowskich Gór, który jest częścią listy światowego dziedzictwa UNESCO. Wycieczkę poprowadzili Piotr Wojtulek, Anna Potysz i Elżbieta

Ryc. 3. Uczestnicy wycieczki Złoże Pb-Zn-Ag typu MVT na Górnym Śląsku i w Małopolsce: region tarnogórski przed Szybem *Fryderyk* Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach. Fot. P. Wojtulek

Ryc. 4. Agnieszka Bylina i Artur Szlęzak z Uniwersytetu Śląskiego w sali biblioteki w Lublińcu, gdzie odbywała się konferencja. Fot. D. Dmitriew

Słodczyk (wszyscy z ING UW_r), omawiając zagadnienia geologii utworów triasowych rejonu Górnego Śląska, ze szczególnym uwzględnieniem dolomitu kruszonośnego i mechanizmów powstawania złóż typu *Missisipi Valley* w skałach węglanowych.

Uczestnicy konferencji PTMin mieli okazję przebywać w zabytkowych wnętrzach Hotelu *Zamek Lubliniec*, o długiej i fascynującej historii, który gościł w przeszłości tak znamienite osobistości, jak Władysław IV Waza i Kazimierz Pułaski. Obrady konferencyjne zorganizowano w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Józefa Lompy w Lublińcu (ryc. 4), a sesje były dostępne także dla mieszkańców miasta, co czyniło konferencję wydarzeniem otwartym nie tylko na naukowców, ale na wszystkich pasjonatów mineralogii. Partnerami wydarzenia były Urząd Miejski w Lublińcu, Zabytkowa Kopalnia Srebra w Tarnowskich Górach, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej i Muzeum Paleontologiczne w Lisowicach. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęło Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Konferencja nie mogłaby się odbyć bez wsparcia sponsorów – dziękujemy firmie *Bureau Veritas Polska*, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, firmom *EMDER/BrotLab*, *UniExport/Tescan* oraz *Labsoft*. Przyszłoroczna konferencja Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego jest planowana w województwie dolnośląskim, a jej motywem przewodnim będą badania ryolitów.

Piotr Wojtulek, Magdalena Pańczyk-Nawrocka